

DOI 10.32782/city-development.2024.1-18

УДК 3321:(631.14:633.1)

ІННОВАЦІЙНІ ФАКТОРИ ЗРОСТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МІЖ РИНКОМ ЗЕРНА ТА ТВАРИННИЦТВОМ

Щербак Денис Артурович

аспірант кафедри світової економіки

*Державний торговельно-економічний університет*ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-3211-7741>

Анотація. Інноваційний шлях розвитку сільського господарства став особливо актуальним і часто єдино можливим способом подолання зростаючих продовольчих проблем. Вагомий внесок в їх рішення повинна внести і Україна, що володіє приблизно 6% світових орних площ і науково-технічним потенціалом, здатним відповісти на непрості виклики сучасного аграрного розвитку. У процесі досліджень застосовувалися економіко-статистичні методи, методи систематизації, узагальнення, анкетування, метод експертних оцінок. Метою статті є вивчення інноваційно-інвестиційних факторів зростання конкурентоспроможності українського тваринництва. В статті розглянуто структура інвестицій в основний капітал в сільському господарстві України, цільові індикатори тваринництва держпрограми з розвитку сільського господарства. Вивчено виконання основних показників Стратегії сталого розвитку України до 2030 року. Встановлено, що однією з найбільш актуальних завдань інвестиційної політики в АПК в даний час є забезпечення реальної доступності позикових фінансових коштів для більшої частини сільських товаровиробників, що дало б їм можливість своєчасно і якісно модернізувати основний капітал і поповнювати оборотні кошти. Визначено, що підвищення конкурентоспроможності вітчизняного тваринництва на інноваційній основі багато в чому визначається науково-обґрунтованим підходом до розвитку його кормової бази.

Ключові слова: тваринництво, інноваційно-інвестиційний розвиток, сільське господарство, конкурентоспроможність, основний капітал.

Актуальність проблеми. Міжнародний ринок зерна в сучасних умовах стає все більш конкурентним та вимагає від підприємств сільського господарства високого рівня конкурентоспроможності. В даному есе розглянемо передумови формування та рівні конкурентоспроможності підприємств на міжнародному ринку зерна. Підприємства повинні постійно удосконалювати технологічні процеси, мінімізувати витрати та оптимізувати виробничі процеси для досягнення конкурентоспроможної вартості продукції. Інновації та дослідження у сфері сільського господарства: Підтримка наукових досліджень та впровадження інновацій у галузі сільського господарства сприяє підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності.

Завдяки правильному врахуванню цих передумов та ефективному використанню рівнів конкурентоспроможності, підприємства на міжнародному ринку зерна зможуть досягти стійкої конкурентної переваги та успішно утримувати своє місце в глобальній економіці. Ринок зерна

та поєднання з тваринництвом в сільському господарстві представляють складну та взаємодіючу систему, яка впливає на економічний, соціальний та екологічний аспекти. Це есе розгляне взаємозв'язок між ринком зерна та тваринництвом, а також визначить ключові аспекти цієї взаємодії.

Основними ознаками відновлення висхідного тренду в тваринницькому секторі є збільшення активності, в основному за рахунок розширення асортименту продукції, підвищення конкурентоспроможності та освоєння нових ринків збуту. Ці цілі можуть бути досягнуті шляхом модернізації виробництва, оновлення основних фондів та стимулювання інноваційних процесів у галузі, що вимагає формування адекватних інвестиційних потоків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування та функціонування системи інноваційно-інвестиційної підтримки різних підприємств української економіки розглядалося багатьма вченими, серед яких можна відзна-

чити внесок Авраменко Ю.О. [1] Вергунова В.А. [2], Горіховський М.В. [3], Кирилов Ю.Є., Грановська В.Г. [4], Науменко М.О., Рига О.С. [5], Овчиннікова В.О. [6], Чикуркова А.Д., Горіховський М.В. [7] та інших. Але, незважаючи на широке коло питань, розглянутих вченими, проблеми інноваційно-інвестиційної підтримки конкурентоспроможності та стратегічного розвитку підприємств в умовах, що динамічно розвиваються, все ще потребують подальшого вивчення.

Метою статті є вивчення інноваційно-інвестиційних факторів зростання конкурентоспроможності українського тваринництва.

У ході дослідження були використані методи теоретичного узагальнення, порівняння та систематизації при розкритті суті концепції "інвестиційна підтримка стратегії розвитку підприємства"; статистичний та економічний аналіз при оцінці показників розвитку тваринництва в Україні; угруповання та класифікацію при систематизації факторів, що впливають на рівень інвестиційної привабливості, інвестиційний потенціал підприємства; графіка при поданні результатів дослідження; кореляційний аналіз при моделюванні впливу інвестиційної підтримки на показники розвитку тваринницьких підприємств.

Дослідження засноване на законодавчих і нормативних актах України, вітчизняних і зарубіжних наукових публікаціях, офіційних щорічних публікаціях Державного комітету статистики України, результатах авторських досліджень.

Результати дослідження. Важливим положенням даного дослідження є твердження про ключову роль державного регулювання у формуванні передумов інноваційно-інвестиційно орієнтованого розвитку тваринництва, що реалізується через цілеспрямований вплив органів державної влади на досягнення наступних особливостей її якісної трансформації, з використанням відповідних механізмів, методів та важелів програмування. Встановлено, що особливе місце в переліку ефективних форм державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку слід відвести програмуванню, і запропоновано розглядати його з точки зору поєднання різних форм, методів і важелів, доступних державі та компаніям для досягнення цілей такого розвитку. Запропоновано, що вирішення проблем інноваційно-інвестиційного розвитку потребує розробки відповідних механізмів, спрямованих на досягнення варіантів цілей такого розвитку [4].

Як свідчить досвід країн з високоцивілізованою, соціально орієнтованою ринковою економікою, передумовою гармонійного поєд-

нання економічних, соціальних та екологічних аспектів суспільного розвитку є, насамперед, раціонально організована економічна функція держави. Демократична правова держава як універсальна форма суспільної організації покликана виконувати дві складні функції: державну та соціально-економічну. Перша полягає у забезпеченні необхідних і достатніх умов для самозбереження історичної батьківщини, етнічної спільноти, духовного розвитку народу, який створив цю державу в її унікальній національно-культурній формі. Останнє вимагає забезпечення всієї різноманітності матеріальних умов життя населення, включаючи соціально-демографічні, екологічні та науково-технічні [6].

При реформуванні системи управління необхідно виходити з того, що агропромислове виробництво – це об'єктивна реальність, яка проявляється у виробничій, технологічній та економічній взаємозалежності сільськогосподарського виробництва та інших сировинних галузей, сільськогосподарського обслуговування та переробки. З точки зору публічного інтересу, який виражає держава в особі органів влади та управління, галузь тваринництва в Україні є стратегічно важливим сектором економіки і головним завданням на сьогодні є забезпечення стійкої продовольчої безпеки та нарощування експорту [5].

Сфера державного регулювання спрямована на реалізацію трьох інтегрованих функціональних груп:

- організація та стимулювання інноваційного розвитку (так звана науково-технічна функція), включаючи забезпечення відповідної кваліфікації працівників у відповідних сферах, таких як професійно-технічна освіта, вища освіта, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів; та

- планування та економічне регулювання темпів і темпів розвитку промислового та народногосподарського комплексу лише засобами економічного впливу: державні субсидії, податкові пільги, рекомендації, особливо маркетингової підтримки, закупівля певної продукції за гарантованими цінами для державних та страхових фондів, квотування виробництва окремих видів продукції, де це необхідно. Вжиття захисних заходів для захисту внутрішнього ринку;

- державний контроль і нагляд за дотриманням виробниками вимог і норм чинного законодавства щодо виробництва у відповідних сферах національної економіки, таких як використання природних ресурсів, охорона природи, трудові відносини, відносини з бюджетом, дотримання договірної дисципліни, обмежень і вказівок щодо горизонтальної та вертикальної інтеграції, якості товарів народного споживання [3].

З поступовим розвитком ринкових відносин пріоритетними стали управлінські дії організаційного, консультативного та частково забезпечувального характеру. Функціональний апарат державного регулювання аграрного сектору економіки має включати функціональну групу сприяння соціальному розвитку сільських поселень з урахуванням їх особливостей. Особливе місце в структурі економічних функцій держави посідає підтримка розвитку підприємництва та організаційна підтримка. Підприємництво є необхідним і найважливішим соціальним рушієм економічного розвитку і як економічна діяльність, організована на основі приватної власності і спрямована на отримання прибутку, і як умови, що визначають поведінку ринкових регуляторів виробництва [6]. Розвиток підприємництва може відбуватися спонтанно, навіть без активної участі держави. Цього можна досягти шляхом усунення прямих адміністративних перешкод і бар'єрів на шляху його розвитку. Однак, як показує світовий та вітчизняний досвід, цей процес є тривалим і дуже болючим для суспільства. Від держави вимагається спрямувати процес розвитку агробізнесу в цивілізоване русло [2]. Кількісні характеристики сектору тваринництва продемонстрували тенденцію до зниження майже за всіма показниками (таблиця 1).

Так, станом на 2022 рік поголів'я тварин суттєво скоротилося майже за всіма видами. Виняток становить лише птиця, поголів'я якої зросло на 3,5%. Молоко, яйця та мед є важливими продуктами тваринного походження, які складають основу національного раціону; у 2022 році виробництво молока скоротилося на 9% до 9663,2 тис тонн. Це відбулося переважно через скорочення поголів'я корів у зв'язку з вищими витратами на вирощування та утримання, а також погіршенням структури кормової бази. Криза не вплинула на виробництво яєць у звітному періоді, яке залишилося стабільним. Щодо реалізації м'ясних тварин, то слід зазначити, що у 2022 році інші види худоби, крім птиці, мали негативне скорочення порівняно з 2019 роком (ВРХ – 4%, вівці та кози – 1,4%, свині – 7%, коні – 3%). Водночас, було продано менше великої рогатої худоби та свиней, ніж утримувалося в неволі. Дослідження поведінки тварин продуктивність продемонструвала зростання, виробництво молока на корову збільшилося на 7% порівняно з 2010 роком. Ситуація, що склалася в секторі тваринництва, вимагає ініціювання якісних змін, оскільки внутрішній попит на продукцію тваринництва майже вичерпаний, а тому покращення кількісних показників галузі може бути досягнуто лише за рахунок виходу на нові ринки збуту.

Таблиця 1 – Динаміка ключових показників сектору тваринництва в Україні у 2019-2022 роках

Показник	Роки				Темпи зростання 2022/2019
	2019	2020	2021	2022	
Поголів'я худоби та птиці					
Велика рогата худоба, тисяча голів	4884	4540,8	4442,9	4092	79,6
Вівці та кози, тисяча голів	7450,7	6109,9	6025,4	5727,4	77,9
Свині, тисяча голів	1471,1	1409,4	1268,6	1204,5	87,8
Коні, тисяча голів	416,8	261,5	244	224,4	70,8
Птах, тис. шт.	214446	204841	211654	220486	104,4
Реалізація на забій сільськогосподарських тварин, тис. тонн					
Велика рогата худоба	651,9	617,4	609,9	626,4	96,1
Вівці та кози	28,9	28,6	29,8	28,5	98,6
Льоха	1048,2	1021,6	978,9	976,4	94,1
Коня	14,8	14	14,4	14,4	97,1
Домашня птиця	1501,1	1561	1660,4	1825,8	121,6
Виробництво молока, яєць, вовни, меду					
Молоко всіх видів, тис. тонн	10615,4	10280,5	10064	9664,2	91,0
Яйця всіх видів, мільйон штук	16782,9	15505,8	16142	16677,5	99,4
Шерсть всіх видів,	2270	1967	1908	1744	76,4
Мед, т	64615	66241	71279	69947	109,9
Продуктивність сільськогосподарських тварин, кг					
Середньорічний надій молока на корову	4644	4820	4922	4976	107,1
Середньорічна стрижка вовни з однієї вівці	2,9	2,8	2,7	2,6	89,7

Джерело: складено автором

Вирішення проблеми нарощування виробництва продукції тваринництва має бути комплексним, насамперед за рахунок збереження конкурентоспроможності на розвинених ринках та виходу на нові ринки. Для цього необхідно переглянути підходи до організації селекції, утримання тварин та виробничих процесів. Важливим напрямком є виробництво органічної та нішевої продукції тваринництва.

У зовнішньоекономічній діяльності тваринницького сектору спостерігається певний прогрес: експорт продукції збільшився майже на 16% у період з 2019 по 2022 рік (таблиця 2). Слід зазначити, що це зростання відбулося переважно за рахунок експорту м'яса птиці та яєць. Найбільшими експортерами української м'ясної продукції є Миронівський хлібопродукт (на нього припадає майже 90% українського експорту цієї ж продукції), ТОВ "Запорізький м'ясокомбінат", Губинська птахофабрика, Дніпровський Птахокомплекс "Дніпровський" та "Агро-Овен".

Хоча галузь тваринництва має стратегічне значення для забезпечення населення якісними продуктами харчування та створення робочих місць у сільській місцевості, вона характеризується низькою прибутковістю та продуктивністю. Тому збільшення темпів та показників його розвитку неможливе без державної підтримки (прямої та непрямої), відповідно до Постанови Уряду від 19 лютого 2020 р. № 109 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 77", державна підтримка розвитку галузі тваринництва включає такі напрями: дотації за існуючі бджолосім'ї (від 10 до 300 бджіл, 200 грн за одну бджолу); відшкодування вартості закуплених племінних тварин, бджіл, сперми та ембріонів (до 50% вартості (без ПДВ), але не більше) компенсація вартості тваринницьких приміщень (до 30% вартості без ПДВ); компенсація вартості приміщень за рахунок банківських кредитів (термін кредитування до 5 років, еквівалент 25% від суми позики). Водночас, бюджет на таку державну допомогу є обмеженим і не може задовольнити всі потреби галузі тваринництва та забезпечити достатні умови для її кількісного та якісного зростання. Тому у 2021 році держава планує виділити 100 млн грн на підтримку розвитку галузі

тваринництва в Україні. Серед інших викликів у державній підтримці тваринників – фрагментарне впровадження підтримки в окремих секторах, нестабільні та складні умови отримання державних дотацій, відсутність ефективних регіональних програм підтримки. Все це зменшує можливості виробників тваринницької продукції модернізувати виробничі процеси, збільшувати асортимент та покращувати якість тваринницької продукції, що, в свою чергу, призводить до втрати конкурентних переваг та послаблення позицій на відповідних ринках.

Дослідження показало, що розвиток сектору тваринництва сповільнюється через зниження попиту на тваринницьку продукцію, зростання операційних витрат та відсутність достатніх інвестиційних джерел для технічної та технологічної модернізації галузі. З іншого боку, сектор має високий потенціал для кількісного та якісного зростання завдяки технологічним інноваціям та підвищенню інвестиційної активності.

На основі принципів системно-інтеграційного підходу сформовано теоретичну структуру механізму інноваційно-інвестиційного розвитку галузі тваринництва, яка характеризується спрямованістю на формування попиту на інноваційну діяльність підприємств-виробників продукції тваринництва та відбір інноваційно-інвестиційних проектів. Складові механізму реалізації інноваційно-інвестиційного розвитку галузі тваринництва поділено на три блоки:

- 1) формування інвестиційного попиту на технологічну та технічну модернізацію;
- 2) розробка різноманітних заходів, спрямованих на активізацію інноваційно-інвестиційної діяльності;
- 3) реалізація розроблених заходів.

Стратегічним і тактичним завданням техніко-технологічної модернізації для підвищення прибутковості галузі тваринництва є створення інформаційно-технологічної платформи для впровадження інновацій у тваринницьку галузь, сприяння міжгалузевій кооперації в реалізації інноваційно-інвестиційних проектів та запровадження ефективних механізмів трансферу технологій, можуть бути вирішені шляхом реалізації низки заходів за такими напрямками, як створення консультаційних центрів для координації інноваційної та інвестиційної діяльності.

Таблиця 2 – Показники динаміки імпорту та експорту тварин і продукції тваринництва в Україні у 2014-2019 роках (тис. дол. США)

Показник	Роки				2019	2020	% до2019	+/- до 2019
	2019	2020	2021	2022				
Експорт	2 024 474	823 435	775 037	2 208 757	2 222 078	227 0078	125,3	155614
Імпорт	2 224 229	548 270	626 279	732550	927 999	934259	83,2	-189871

Джерело: складено автором

Перспективним напрямом реалізації стратегічних вимог державного регулювання інноваційно-інвестиційного розвитку галузі тваринництва є широке впровадження проактивних підходів та програмування, що зумовлює різноманітність шляхів і засобів державного впливу для досягнення цілей і завдань такого розвитку. Поєднання цих підходів дозволить спрямувати обмежені фінансові можливості держави в інноваційні інвестиційні проекти на основі критеріїв економічної раціональності, прибутковості, соціальної ефективності та терміну окупності. Для визначення рівня ефективності інноваційно-інвестиційних механізмів розвитку галузі тваринництва пропонується використовувати комплексний інструмент оцінки виробництва. Запропонована методика дозволить виявити точки інноваційно-інвестиційної експансії, які мають бути враховані в процесі обґрунтування заходів щодо їх активізації.

Взаємодія між ринком зерна та тваринництвом:

– Кормові ресурси: Зерно виступає основним компонентом кормів для тварин. Його висока якість безпосередньо впливає на здоров'я та продуктивність тварин.

– Ефективність вирощування: Співпраця між ринком зерна та тваринництвом є ключовою для ефективного вирощування та виробництва м'яса та молока. Оптимізація використання кормових ресурсів дозволяє забезпечити високу продуктивність тварин.

– Економічна взаємодія: Зміни на ринку зерна можуть мати великий вплив на витрати фермерів у тваринництві. Це може бути пов'язане із змінами в цінах на корми та загальною доступністю кормових ресурсів.

– Сталість галузей: Взаємодія між ринком зерна та тваринництвом є важливою для сталого розвитку обох галузей. Забезпечення якісним та доступним кормом є критичним для підтримання продуктивності та конкурентоспроможності.

Використання інноваційних технологій, таких як генетично модифіковані організми для поліпшення якості та врожайності зернових, може позитивно вплинути на якість та доступність кормових ресурсів.

Висновки. Взаємодія між ринком зерна та тваринництвом є ключовою для сталого розвитку обох галузей. Оптимізація використання зернових культур у вирощуванні тварин допомагає забезпечити продукцію високої якості та забезпечує сталість галузей у змінних умовах сучасного світу. З розвитком та вдосконаленням цієї взаємодії можна досягти більшої стійкості та продуктивності в аграрному секторі.

Масштаби інноваційно-інвестиційного процесу в промисловості безпосередньо залежать

від ступеня узгодженості дій усіх його суб'єктів (підприємницької структури, державної, наукової, освітньої та соціальної), рівня розвитку інноваційного середовища, відповідної інфраструктури, схильності до інновацій, а також системності та обсягів державної підтримки. Аналіз поточної ситуації та тенденцій розвитку галузі тваринництва в Україні свідчить, що поголів'я тварин усіх видів скорочується, окрім птиці, яке зросло на 3,5%; виробництво молока зменшилося на 9% за рахунок скорочення поголів'я ВРХ через збільшення витрат на вирощування та відтворення; виробництво яєць залишилося незмінним; реалізація тварин на м'ясо має негативну тенденцію до скорочення за всіма видами тварин, окрім птиці, та негативну тенденцію до скорочення за всіма видами тварин а також негативна тенденція до зниження обсягів реалізації м'ясних тварин за всіма видами тварин, крім птиці. Що стосується показників продуктивності, то загалом спостерігається тенденція до зростання. Ситуація, що склалася в секторі тваринництва, свідчить про нагальну потребу в освоєнні нових ринків збуту, що неможливо без якісних змін у технології виробництва.

Результати дослідження особливостей державної підтримки розвитку галузі тваринництва в Україні свідчать, що фінансові можливості державної підтримки є обмеженими, а її обсяги не можуть задовольнити всі потреби галузі та сформувати необхідне підґрунтя для її кількісного та якісного зростання. Автор окреслює різні проблеми, пов'язані з наданням державної підтримки виробникам тваринницької продукції, зокрема фрагментарність реалізації підтримки в окремих секторах, різноманітність і складність умов отримання державних дотацій та відсутність ефективних регіональних програм підтримки.

Зокрема, створення інформаційно-технологічної платформи для поширення інновацій, сприяння міжгалузевій кооперації в реалізації інноваційно-інвестиційних проектів, налагодження механізму трансферу технологій, створення консультативного центру для координації інноваційно-інвестиційної діяльності виробників продукції тваринництва, програмно-цільовий підхід до державного регулювання. Важливими науковими здобутками є впровадження програмно-цільового методу державного регулювання та діджиталізація галузі тваринництва. Здійснено наукову концептуалізацію механізмів інноваційно-інвестиційного розвитку та розроблено їх складові в розрізі таких напрямів, як формування попиту на інноваційну діяльність, вибір стратегічних варіантів інноваційно-інвестиційного розвитку та реалізація розроблених заходів. Функціонування цих механізмів сприятиме вирішенню цілей і завдань технологічних

і технічних інновацій у тваринництві з метою підвищення доходів галузі тваринництва. Ефективність розроблених механізмів пропонується оцінювати за допомогою методу математичного

композиційного аналізу, який дозволяє охарактеризувати вплив галузі тваринництва та її ресурсних складових на кінцеві результати інноваційно-інвестиційного розвитку.

Бібліографічний список:

1. Авраменко Ю.О. Оцінка конкурентоспроможності фермерських господарств. *Ефективна економіка*. 2017. № 4. С. 87–93
2. Вергунов В.А. Наукові основи інноваційного розвитку аграрної науки на регіональному рівні. *Вісник аграрної науки*. 2019. № 5(794). С. 70–75.
3. Горіховський М.В. Використання форсайт-технологій в управлінні фермерським господарством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. № 11. С. 24–27
4. Кирилов Ю.Є., Грановська В.Г. Агротехнопарки – інноваційний напрям конкурентоспроможного розвитку підприємств аграрного сектору. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 65–73.
5. Науменко М.О., Рига О.С. Підходи до забезпечення стратегічного управління підприємства в умовах нестійкого середовища. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 63. С. 223–228.
6. Овчиннікова В.О. Концептуальні положення управління стратегічним союзом. Інноваційна діяльність та економічна безпека підприємств : колективна монографія ; за заг. ред. Л. М. Савчук. Дніпро: Пороги, 2017. С. 97–110.
7. Чикуркова А.Д., Горіховський М.В. Конкурентоспроможність як складова розвитку фермерських господарств: теоретичний аспект. *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. 2016. № 12. С. 5–9.

References:

1. Avramenko Yu. O. (2017) Otsinka konkurentospromozhnosti fermerskykh gospodarstv [Assessment of the competitiveness of farms]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, no. 4, pp. 87–93.
2. Verhunov V. A. (2019) Naukovi osnovy innovatsiynoho rozvytku ahrarnoi nauky na rehionalnomu rivni [Scientific bases of innovative development of agrarian science at regional level]. *Visnyk ahrarnoi nauky*, no. 5(794), pp. 70–75.
3. Horikhovskiy M. V. (2017) Vykorystannia forsait-tekhnologiy v upravlinni fermerskym gospodarstvom [Using foresight technologies in farm management]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo – Scientific Herald of Uzhgorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy*, no. 11, pp. 24–27.
4. Kyrylov Yu. Ie., Hranovska V. H. (2017) Ahrotekhnoparky – innovatsiyni napriam konkurentospromozhnoho rozvytku pidpriemstv ahrarnoho sektoru [Agrotechnology parks are an innovative direction of competitive development of agricultural enterprises]. *Ekonomika APK*, no. 6, pp. 65–73.
5. Naumenko M. O., & Ryha O. S. (2018) Pidkhody do zabezpechennya stratehichnoho upravlinnya pidpriyemstva v umovakh nestiykoho seredovishcha [Approaches to ensuring strategic management of an enterprise in an unstable environment]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Bulletin of the Economy of Transport and Industry*, no. 63, pp. 223–228.
6. Ovchynnikova V. O. (2017) Kontseptualni polozhennya upravlinnya stratehichnym soyuzom [Conceptual provisions for managing a strategic alliance]. *Innovatsiyna diyalnist ta ekonomichna bezpeka pidpriyemstv*. Dnipro: Porohy, pp. 97–110.
7. Chykurkova A. D., & Horikhovskiy M. V. (2016) Konkurentospromozhnist yak skladova rozvytku fermerskykh gospodarstv: teoretychnyi aspekt [Competitiveness as a component of farm development: a theoretical aspect]. *Naukovyi zhurnal «Prychornomorski ekonomichni studii» – Scientific Journal «Black Sea Economic Studies»*, no. 12, pp. 5–9.

INNOVATION FACTORS OF INCREASING THE COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN

Denys Shcherbak

Postgraduate Student of the Department of World Economy
State University of Trade and Economics

Summary. The innovative way of agricultural development has become particularly relevant and often the only possible way to overcome growing food problems. Ukraine, which has approximately 6% of the world's arable land and scientific and technical potential to meet the difficult challenges of modern

agricultural development, should also make a significant contribution to their solution. In the course of research, economic and statistical methods, methods of systematization, generalization, questionnaires, and the method of expert assessments were used. The purpose of the article is to study innovation and investment factors of increasing the competitiveness of Ukrainian animal husbandry. The article considers the structure of investments in fixed assets in agriculture of Ukraine, target indicators of animal husbandry of the state program for the development of Agriculture. The implementation of the main indicators of the Sustainable Development Strategy of Ukraine until 2030 was studied. It is established that one of the most urgent tasks of investment policy in the agro-industrial complex at present is to ensure the real availability of borrowed funds for most rural producers, which would give them the opportunity to modernize fixed capital in a timely and high-quality manner and replenish working capital. It is determined that increasing the competitiveness of domestic animal husbandry on an innovative basis is largely determined by a scientifically based approach to the development of its feed base. Ukrainian animal husbandry is currently undergoing a crucial stage of its revival and development. The task of the state is to direct this development in an innovative direction, ensure the achievement of high competitiveness of domestic products in the domestic and world markets, and contribute to solving social and economic problems in rural areas. It is established that scientifically based state regulation of resource and food markets of the agro-industrial complex should also cover the market of breeding livestock and related genetic material with the formation of computer databases for each breed and type of animals available to potential buyers in any region of the country and beyond.

Key words: animal husbandry, innovation and Investment Development, Agriculture, competitiveness, fixed capital.

Стаття надійшла до редакції 03.05.2024